

Ֆիրդուսիի Ծննդեան Հազարամեակը

Մօտերս կը լրանայ պարսիկ տիեզերահաշուի բանաստեղծ, անմահն Ֆիրդուսիին ծննդեան հազարամեակը: Տաւր դարերու երկար ժամանակամիջոցը չէ կրցած այս մեծ անունին հմայքը ամենափոքր չափով աղօտել պարսիկ ժողովուրդին աչքին առջեւ ու այսօր Իրանի եւ բաւնդակ Ասիայ փառքը կազմող այդ հոկան իր բարձր պատուանդանին միայն հաստատ կեցած է ի չարս այն սակաւթիւ Մեծերուն որոնք մարդկութեան պարծանքն են եւ պիտի մնան յախտենապէս:

Իր հոյակապ «Շահնամէ»ն այնպիսի կոթողական դորձ մըն է որուն նմանը, կարելի է բսել, չկայ ուրիշ ազգի մէջ. յիշատի ազգացուցիչ է թէ ինչպէս մէկ հոգի կրցած է այդ մեծաշունչ գիւցաղներդութիւնը որ 60,000 տոգ կը պարունակէ, այնքան գերազանց արուեստով մը գլուխ հանել:

Ֆիրդուսիին հազարամեակին առթիւ փառաբանացայ իբր յարգանքի եւ անսահման հիացումի դոյզն արտայայտութիւն մը, ուսումնասիրութիւն մը գրել Մեծ Քերթոյին կեանքն ու դորձը մերացնելից ծանօթացնելու համար ե

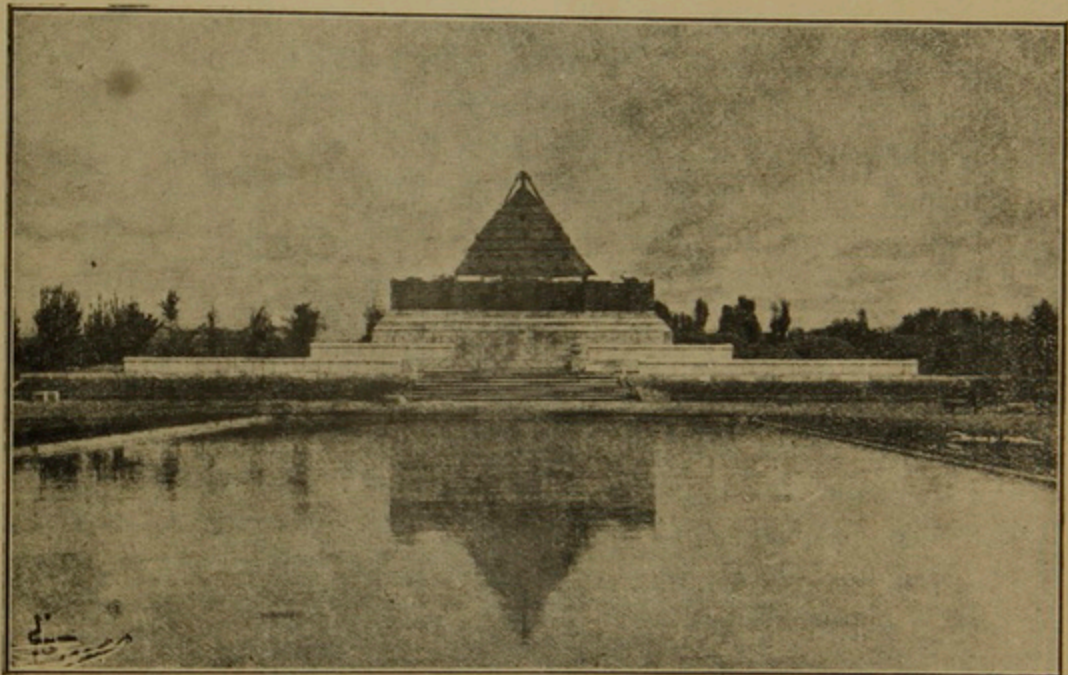
նայն սառն թարգմանել «Շահնամէ»էն քանի մը էջ չափեալ բանիւ, այդու հետեւելով սիրեցեալ հօրս, Տքթ. Յ. Թիրեաքեանի «Շահնամակ»ին որ ինչպէս յայտնի է «Արտաշէս Բարական»ի խիստ չափեան գրուողը կը ներկայացնէ:

Այս անգամ կը շատանամ տալով «Անահիտ»ի բնթերցողներուն Ֆիրդուսիին նշանաւոր երգիծականին թարգմանութիւնը, յուսալով որ մօտ սառնէն սոյն պատուական հանդէսին կը յանձնեմ մտադրած ուսումնասիրութիւնս եւ սուրիշ թարգմանական կտոր մը «Շահնամէ»էն:

Սուլթան Մահմուտ Ղազնէվին (991—1030 թ. թ.) որուն հրամանաւ Ֆիրդուսին ձեռնամուխ եղաւ «Արքայից Մատեան»ը գրելու, յաւարտ դորձոյն՝ բանաստեղծը փարձատրելու մասին իր խոստումը լիովին չէր կատարած ու այդ առթիւ է որ «Շահնամէ»ի հեղինակը դառնացած՝ սոյն կէտ տողերը ուղղած էր թաղաւորին դէմ, որոնք այսօր իր գրքին առաջին էջերը կը կազմեն:

Այս է ահա յիշեալ երգիծականը:

Մ. Յ. Թ.

Ֆիրտուսի նորակառույց դամբարանն ի Թուս
(Խորասանի նահանգ)